

Nummer: 201 NT

Datum: 21 december 2021

Provincie investeert in het doorgronden van de Friese ondergrond

Het zoete water in onze provincie staat onder druk door zeespiegelstijging en klimaatverandering. Zoet (grond)water wordt langzaam steeds zouter, ook wel verzilting genoemd. Dit heeft effect op de natuur, akkerbouw in kustgebieden maar ook op onze drinkwatervoorziening. Om de risico's hiervan op lange termijn beter in te kunnen schatten, is kennis van groot belang. Daarom zal er binnen zeven provincies, waaronder Fryslân, gewerkt worden aan het beter in kaart brengen van de ondergrond.

Freshem-NL

Ons huidige beeld van zout water in de Friese ondergrond is deels gebaseerd op gedateerde metingen, die verspreid over de provincie zijn uitgevoerd. Het beeld dat hierdoor ontstaat is relatief globaal. Om de risico's van verzilting beter in te kunnen schatten, moet er nauwkeuriger gemeten worden. Het project Freshem-NL biedt deze mogelijkheid.

Tijdens de uitvoering van dit project worden er vanuit een helikopter metingen verricht. Deze metingen kunnen het zoutgehalte in de ondergrond nauwkeurig en 3-dimensionaal in kaart brengen. Afhankelijk van de opbouw van de ondergrond, kan er informatie tot maximaal 200 meter diep worden vastgelegd. Bij hoge zoutgehalten en/of dikke kleilagen zal het dieptebereik wat lager zijn. De verzamelde data zorgt ervoor dat we voor komende decennia een veel hoger kennisniveau hebben van onze ondergrond.

Het Regionaal Waterprogramma

Opgedane kennis wordt onder andere gebruikt voor de uitvoering van het Regionaal Waterprogramma. Op basis van de resultaten zal de economische en ecologische impact van verzilting onderzocht worden. Dit onderzoek helpt bij het maken van keuzes en het gericht inzetten van maatregelen om negatieve effecten van verzilting op lange termijn tegen te gaan.

In dit project werken zeven provincies, zeven waterschappen, vijf waterleidingmaatschappijen en twee kennisinstellingen met elkaar samen. Provincie Fryslân treedt hierbij op als penvoerder. De totale kosten voor dit project bedragen circa 6 miljoen Euro. Het Deltaprogramma Zoetwater financiert 50% van de totale kosten. De bijdrage van Provincie Fryslân voor dit project is 600.000 Euro. Voor het in kaart brengen van de Friese ondergrond werkt de provincie samen met Wetterskip Fryslân en waterleidingsbedrijf Vitens, die ook een deel van de financiering voor hun rekening nemen.

In Zeeland zijn vergelijkbare metingen al afgerond en [het resultaat](#) geeft een goed beeld van de informatie die ook voor Fryslân beschikbaar komt. Naar verwachting wordt er in 2022 in Fryslân gestart met het in kaart brengen van de ondergrond. De eerste resultaten verwachten wij rond 2024 te kunnen delen. Meer informatie over water in Fryslân is te vinden op: [Grondwater in Fryslân](#).

Voor meer informatie over dit persbericht kunt u bellen met 058 – 292 57 35. Dit persbericht is ook te vinden op internet: www.fryslan.frj / Foar mear ynformaasje oer dit parseberjocht kinne jo belje mei 058 – 292 57 35. Dit parseberjocht is ek te finen op ynternet: www.fryslan.frj

Nûmer: 201 NT

Datum: 21 desimber 2021

Provinsje ynvestearret yn it begrûnjen fan 'e Fryske ûndergrûn

It swiete wetter yn ús provinsje stiet ûnder druk troch it omheech gean fan 'e seespegel en klimaatferoaring. Swiet (grûn)wetter wurdt stadichoan hieltyd sâltter, ek wol fersâltsjen neamd. Dat hat effekt op 'e natuer, lânbou yn kustgebieten mar ek op ús drinkwetterfoarsjenning. Om de risiko's dêrfan op lange termyn better ynskatte te kinnen, is kennis fan grut belang. Dêrom sil der yn sân provinsjes, dêrûnder Fryslân, wurke wurde oan it better yn kaart bringen fan de ûndergrûn.

Freshem-NL

Us hjoeddeistige byld fan sâlt wetter yn de Fryske ûndergrûn is foar in part basearre op datearre mjittingen, dy 't ferspraat oer de provinsje útfierd binne. It byld dat dêrtroch ûntstiet is relatyf globaal. Om de risiko's fan it fersâltsjen better ynskatte te kinnen, moat der kreker metten wurde. It projekt Freshem-NL biedt dy mooglikheid.

By it útfieren fan it projekt wurde der út in helikopter wei mjittingen dien. Dizze mjittingen kinne it sâltgehalte yn de ûndergrûn sekuer en 3-diminsjonaal yn kaart bringe. Ofhinklik fan de opbou fan de ûndergrûn, kin der ynformaasje oant maksimaal 200 meter djip fêstlein wurde. By hege sâltgehalten en/of tsjokke klaailagen sil it djipste-berik wat leger wêze. De sammele data soargje derfoar dat wy foar kommende desennia in folle heger kennishivo hawwe fan ús ûndergrûn.

It Regionaal Wetterprogramma

Opdiene kennis wurdt ûnder oare brûkt foar de útfiering fan it Regionaal Wetterprogramma. Op basis fan de resultaten sil de ekonomyske ympakt fan it fersâltsjen ûndersocht wurde. Dat ûndersyk helpt by it meitsjen fan karren en it ynsetten fan maatregels om negative effekten fan it fersâltsjen op lange termyn tsjin te gean.

Yn dit projekt wurkje sân provinsjes, sân wetterskippen, fiif wetterliedingmaatskippijen en twa kennisynstituten mei-inoar gear. Provinsje Fryslân is dêrby pinfierder. De kosten foar dit projekt binne mei-inoar likernôch 6 miljoen euro. It Deltaprogramma Zoetwater finansieret 50% fan de kosten mei-inoar. De bydrage fan Provinsje Fryslân foar dit projekt is 600.000 euro. Foar it yn kaart bringen fan de Fryske ûndergrûn wurket de provinsje gear mei Wetterskip Fryslân en wetterliedingbedriuw Vitens, dy 't ek in part fan de finansiering foar harren rekken nimme.

Yn Seelân binne al ferlykbere mjittingen útfierd en [it resultaat](#) jout in goed byld fan de ynformaasje dy 't ek foar Fryslân beskikber komt. Nei't ferwachte wurdt, wurdt der yn 2022 yn Fryslân úteinset mei it yn kaart bringen fan de ûndergrûn. De earste resultaten ferwachtsje wy om 2024 hinne diele te kinnen. Mear ynformaasje oer wetter yn Fryslân is te finen op: [Grûnwetter yn Fryslân](#).